

Число 2
Червень—серпень
1991 р.

750-річчю міста присвягується

Засновано — 11 травня 1991 р.
Ч. 2,
червень—серпень 1991 р.

«НАША СЛАВА»
Щоквартальний літературно-мистецький та інформаційно-публіцистичний часопис середньої школи № 1 ім. Василя Стефаника в місті Коломиї.

ЗМІСТ

Антологія українського вірша за кордоном.

Надія ЯРЕМА:

«Єдність»
«Хай живе єдність, хай живе між нами любов!»
«Тобі, Україно!»
«Сироти — без рідної мови».
«Пом'янім»,

З уст народних. Рідкісні пісні вояків УПА.

«Ой там у лузі при долині...»
«Як землю вморять гранатами...».

Проза. Шкільні починання.

Микола СТРІЛЬЧИК:

«Його любов...?»
«Етюд про Україну».

Пошук.

Іван МОНОЛАТІЙ:

«Львів — місто, центр Галичини»
«Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини».

Борис МИГАЛЬ:

«Плаї» — журнал української гімназії в Коломиї.
Зміст журналу.

Наші будні.

Іван МОНОЛАТІЙ:

«Там частка душі кожного коломиянина...»

Наталія ЯНКЕВИЧ:

«Як ми починали».

«Аспект» і «Вісті» — нові рубрики часопису.

Останній шанс на свободу

(Звернення Коломийської територіальної організації НРУ «Покуття» до громадян України).

«Цікаво знати що...» — рубрика для чомучок.

Позиція редколегії.

пошук.

Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини

У половині 1920-их років мала кімната від подвір'я в Народному Домі в Коломиї стала наповнятися музейними експонатами, даючи зв'язок першому нашому, обласному музеєві на Західних Землях України. Там працював Володимир Кобринський, ініціатор і основоположник тієї збірки, що згодом перемінилася в гарний, цінний «Український Народний Музей «Гуцульщина» імені о. Йосафата Кобринського», пізніше: «Державний Музей Народного мистецтва «Гуцульщина».

Постання музею «Гуцульщина» в Коломиї 1926 році започаткувало обласний музейний рух у Галичині, що виріс самочинно з тих самих потреб і міркувань та з того самого глибокого пієтизму до своєї землі (...):

Музей починався з того, що шанувальники старовини, гуцульського мистецтва почали віднаходити цікаві зразки предметів народного побуту, історичних пам'яток, копалин, тощо, із різних сіл та етнографічних районів Прикарпаття, Галичини.

Експонати музею «Гуцульщина» були розміщені за такою схемою: етнографія, церковне мистецтво, праісторія, природничий відділ, історія найновішої доби.

Перший відділ — етнографія — складався з старих народних вишивок, одягу, писанок, домашнього знаряддя та посуду. Етнографічна збірка своєю повнотою та змістом охоплювала предмети усіх матеріальних здобутків, естетику форм, культуру жителів давнього краю.

Цікавими експонатами відділу етнографії були писанки із колекції писанок Покуття і Гуцульщини. Збірка давала добрий перегляд цього виду мистецтва: — писанки оздоблені простим, примітивним рисунком з рослинним, геометричним орнаментом вражали відвідувачів. Але гордістю музею були багатобарвні мистецьковипрацьовані писанки з так званим космацьким розписом. На другу групу експонатів складали вироби деревного промислу. Цінними і рідкісними предметами сільського побуту були два чумацькі вози. Такими возами розвозили чумаки покутську сіль по всій Україні. Одною з головних галузей гуцульського народного мистецтва є різьба по металу та мистецька обробка металу. Коріння цього давнього промислу сягає далеко у традиції поодиноких гуцульських родин, поодиноких майстрів. Найдавнішим свідченням цього виду мистецтва на Західних Землях України є «бартка», датована 1698 роком, що саме зберігалась в музеї «Гуцульщина» в Коломиї.

В археологічну збірку входили такі речі як: кам'яні сокири, стріли лука, зернотерка, тощо. Зберігалася там теж збірка монет, знайдених на Покутті, з часів Римської імперії та Візантії, меч, римська фібула. Крім того музей мав природничу та палеонтологічну збірку з копалинами Покуття. (...).

Окрема кімната була призначена на предмети з нашої найновішої історії з доби наших визвольних змагань. Зберігалися тут військові однострої різних родів зброї, відзнаки, жетони, вістники законів, відозви, банкноти і поштові значки з часів нашої держави і майже комплектна збірка печаток з 1918—1919 років Західно-Української Народної Республіки із Станіслава.

Зберігалася теж кілька пам'яток, зв'язаних з іменем письменника Василя Стефаника.

Музей «Гуцульщина» мав і бібліотеку, хоча невелику, — збірку кни-

жок і періодики, також архів, де зберігалися старі мартикальні книги. До цінних експонатів музею «Гуцульщина» належить мапа (ред.: карта) Бопляна «Парс Україне, кве Покуття вульго діцідур», оригінальна Дністрова» Маркіяна Шашкевича; видання малюнків Тараса Шевченка світлина письменника Осипа Юрія Федьковича-Гординського; «Русалка і другі. (...).

За матеріалами книги «Над Прутом у лузі. Коломня у спогадах» Срібна сурма. Торонто. 1961 р.
Музей історії міста Коломні. Інв. № 3558.

Після створення постійної експозиції, у 1935 році, музей відкрив свої двері. Під час Вітчизняної війни (1941—1945), та окупації Коломні фашистськими загарбниками, велика кількість музейних експонатів був вивезена до Німеччини...

На даний момент у музеї експонуються найрізноманітніші види народного мистецтва Гуцульщини, починаючи з XVIII століття, і до нашого сьогодення. Тут представлені різьба та випалювання по дереву, художня кераміка та ткацтво, обробка металу, вишивка, гуцульський одяг, писанки, іграшки.

Одним з найдавніших видів народного мистецтва у нашому регіоні є різьба по дереву. В музеї виставлені твори багатьох майстрів цієї справи, серед яких багато робіт відомих різьбярів XIX-го століття: Юрія Шкрібляка і його синів, Василя та Івана Якіб'юків, Миколи Медвідчука, Івана Семенюка та Василя Девдюка. Цікавими та красивими орнаментами привертають око відвідувачів дерев'яні тарілки, шкатулки, барилця, сільнички, баклаги та інші предмети повсякденного селянського побуту. Славна на традиції різьблярська родина Шкрібляків продовжує свій давній шлях. Заслужені в республіці майстри Василь Корпанюк, Юрій та Семен Корпанюки, Дмитро та Василь Шкрібляки. Привертають увагу вироби оздоблені металом: традиційні гуцульські топірці, палиці роботи старих майстрів. Славні традиції має гуцульська кераміка. Оригінальністю розпису виділяються твори відомих гончарів XIX-го початку XX-го століття: П. Баранюка, О. Бахматюка, Д. Зіньчука, П. Кошака.

Різноманітні предмети селянського побуту розписані рослинним та геометричним орнаментами, багатогранною фантазією майстрів, представлені у музеї керамічні вироби майстрів гончарної справи з багатьох гончарних центрів гуцульщини. Серед сучасників-гончарів — широко відома своїми творами Павлина Цвік. Найбільшими музейними колекціями є колекції тканин, гуцульського одягу, де кожна деталь дбайливо оброблена невсипущими руками майстра. Особливо гарними та цікавими експонатами являються речі з гуцульського побуту: декоративні кептарі, сердаки, сорочки, запаски, пояси, сорочки-вишиванки і багато іншого.

Своєрідним народним живописом оздоблені гуцульські писанки, що прикрашають колекцію музею. Кожна писанка — це своєрідний погляд на світ.

Треба відмітити, що експозиція, яка демонструється в стінах музею, є лише третьою частиною фондів. Сама будівля є лише третиною запланованого проекту (проект Народного дому 1900 р.), проекту, який на жаль, не вдалося здійснити.

Іван МОНОЛАТІЙ.

(За матеріалами місцевої періодики).